

זהו שאול בן-שמחון: האיש שנכנס בטעות למכ"א, הפועל עתה למען בן-גוריון — אך הלוחם למעשה מלחמה אחרת לגמרי

ברבות הימים כמרד מסוכן נגד צמרת המפלגה, ושתביא עליו שטף של צרות. במערכת הבהירות אירגנה או מפא"י כנס עירור הפיתוח, בבית הביטחון. בכנס השתתפו שרים, ובן-גוריון בראשם. בכנס הוכרו על הקמת גוף משותף לכל עירור הפיתוח, שיואג לצרכיהן המשותפים.

מרכז מפא"י ראה בהכרזה רק תכסיס, שיתן לו קולות נוספים בישראל השניה. שאול לקח את הדברים ברצינות: הוא קיבל את סיסמא הבהירות כתוכנית אמיתית של מפלגתו והתלהב. זאת היתה שגיאה חמורה.

הבחירות עברו, ומפא"י היתה מוכנה לפרק את הגוף שנוצר בכנס הרעשני. אך

למכון השכלה ומחקר של מפא"י, הוא יצא מפעילותו לשנה שלמה.

★ ★ ★

לא רציתי לרמות!

המרד הגדול הראשון של בן-שמחון נגד מפלגתו בא באיחור של ארבע שנים — ב-1960. אז היה כבר שאול עסקן מפא"י בעיר החדשה אשדוד.

הוא הגיע לאשדוד בינואר 1957 — מיד לאחר סיום לימודיו בבית-ברל. באשדוד לא היה אז זכר לתוכניות הגדולות, העלולות להפוך את הישוב לעיר המתפתחת ב-

רים נעצר עלידי המשטרה הצרפתית, הוחזר למרוקו.

„כבר או נגור כאילו גזר-הדין העיקרי שלי: המאבק הניצחי נגד המקובלים והחתיקים, סיפר בן-שמחון. „היה לי דוד בפאס, נשיא הפדרציה הציונית במרוקו. כש נודע לו על כונתי לעלות ארצה, הוא התנגד בתוקף. ידעתי שהוא מתנגד מסיבות אישיות, הוא, העסקן הציוני הגדול, נשאר במקום, ואני, הצועק, עולה במקומו ליש"ר. זה היה נגד הפרסטיז'ה שלו. הוא איים אפילו שימסור למשטרה שאני עומד לברוח. אימתי עליו שאני אמסור למשטרה שהוא נשיא הפדרציה. מאז היה עלי להילחם בתקופות שונות נגד אנשים מסוגו.“

המורד מאשדוד

שאול לא היה מוכן לחתור. „כשיצאתי ל עירור הפיתוח לשכנע את התושבים להצביע א, וסיפרתי להם על תוכנית הפיתוח של מקומותיהם, לא רציתי לרמות אותם. ואחרי הבחירות לא הייתי מוכן להסכים שזו היתה רמאות!“

שאול פתח בפעולה עצמאית. הוא נסע מבית-שמש לקרית-גת, מקרית-גת לדימונה, מדימונה לשדרות. באותה תקופה היה רע"י יונג היחידי: אירגון מרכז ערי-פיתוח, כגוף המייצג את הבעיות והדרישות המשותפות. סיסמתו: „נציגים שלנו, שיגורו איתנו ולא בתל-אביב“ — כבשה לו אוהדים בכל מקום. לבסוף הוא הצליח לארגן 28 עיריות — כוח עצום, שמאחוריו עמדו 180 אלף איש.

יותר במדינה. לא היו שם אלא 17 פחונים של 17 משפחות צפון-אפריקאיות, שרק עתה עלו לישראל. אחרי שאול בא ל- אשדוד, הקימה הסוכנות את הפחון מספר 18: מעונה של מועצת-הפועלים, השלטון הי ראשון במקום, שלמוכירו נתמנה בן-שמחון. באותו הצרף עמדה גם מיטה — פינת השניה של מזכיר מועצת-הפועלים.

למרות התמונה הפסימית הראשונה, התפתחה אשדוד לאט-לאט. בשנת 1959 עמדו כבר במקום הפחונים שיכונים רכבת, הסלאמס הראשונים של עירור הפיתוח. באותה שנה יצא בן-שמחון למערכתו הראשונה.

הוא לא חשב אז שפעולה זו תיחשב לו

בסיפור זה נזכר שאול בן-שמחון השבוע, כשעמד בהעדה הפועל מול זאב הרינג, שהת' כונן לגזור את דינו.

★ ★ ★

שורת-המתנדבים ובית-ברל

אז הצליח לברוח לישראל רק בספטמבר 1948. ושוב היתה דרכו כמו דרכם של רוב האחרים. הוא שירת בחטיבת הנגב הפלמ"חית. שנה אחרי זה לקח חלק במערכת-ההסברה למען פירוק הפלמ"ח. כשהתיישב בירושלים, למד ביום באולפן לעברית, ובלילה עבד כשומר-גבול של העיר ריה ליד בית-צפפה. כבר אז הוא קבע את גורלו הפוליטי. הוא נכנס למפא"י.

יתכן שזו היתה טעותו הגדולה. אך ל עומדים מהצד הוא גראה כאיש „כחון ב" מקום הנכון. הוא נשלח לנסיעה ולספר יכני בפרוודור ירושלים, כדי לארגן את העולים, עבד בשכונת-הדרום של הבריה בין יוצאי-אפריקה כשליח מפלגתו, ולבסוף קיבל משרה נוחה במשרד-המסחר והתעשייה.

אך באותה התקופה לא היה שאול שלם עם עצמו. כשהתארגנה שורת-המתנדבים, הוא היה אחד ממייסדי בירושלים. זו היתה הסיבה לכך שהפסיד את עבודתו במשרד הממשלתי, למרות הפנסק האדום שהחזיק בכיסו.

או היו לשאול כל הסיכויים להגיע מ שורות מפא"י לשורות מתנגדיה החריפים. הוא לא עשה את הצעד המכריע. בתחילת שנת 1956, כשהמשרד בשורת-המתנדבים הגיע לשיאו, נשלח בן-שמחון לבית-ברל, לגת-השלטון.

אז בן-שמחון, בעל שיער אפור ופנים גבריות, הרים את גופו הגדול מעל הכיסא. אחרי שניה התיישב חזרה. במאמץ עליון עצר בעצמו, לא התפרץ ב צעקות ולא עזב באופן הפגנתי את אולם הישיבות בקומה החמישית של ההעדה-הפועל של ההסתדרות, בו הונח גורלו על כף המאזניים.

האחירה היתה בשיא המתיחות. „מי הזמין אתכם לכאן? צעק זאב הרינג, ראש מחלקת האירגון, לעבר ששת אנשי אשדוד, שבאו לשיבה יחד עם בן-שמחון. „תצאו מכאן מיד! תעזבו את האולם ואת הבנין!“

בן-שמחון נשאר באולם גם לאחר שאנשיו עזבו. חוץ מחברי מחלקת-האירגון של העדה-הפועל, השתתפו באותה הישיבה שני מזכירי מועצת-הפועלים הנפרדות באשדוד: שאול בן-שמחון ובני מסיקה. זה אחרי זה הביא את טענותיו, שלפיהן רק הוא — ולא יריבו — רשאי לייצג את ההסתדרות בעיר-הנמל החדשה. אחר-כך עזבו שניהם את בנין ההעדה-הפועל, השאירו את ההכרעה בידיהם של אנשי החלונות הגבוהים.

בני מסיקה הלך ישר מרחוב ארלוזורוב לרחוב הירקון, למרכז מפא"י. בן-שמחון היפנה את צעדיו לבית אל-על, למטה המר עוט. הראשון היה בטוח בעצמו, ובנצחונו הסופי שהשיג בקרב נגד יריבו הניצחי. בן שמחון יצא מההעדה-הפועל בהרגשה של כישלון בטוח, ומאבק מושך לעתיד.

★ ★ ★

מלחמה נגד הרוד

שבוע עתה אשדוד שוב לכו" ויהתונים. הפעם לא היתה זו שערורי ריה הקשורה לעיסקת-קרקעות עצומה של חברת אשדוד, אלא הטראגיקומדיה של מפ' לגת-השלטון.

בהתפתחות הפרובינציאלית של הטראגיקומדיה הזאת בעיר-הנמל בלטה דמות מיוחדת במינה. היתה זו דמותו של המנהיג המקומי, שהצליח לכבוש את רוב חברי מפא"י במקום למען בן-גוריון. כניסתה של הממות הזאת לבמה הארצית היתה, אולי, יותר מעניינת מההתרחשויות המקומיות עצמן, וגם מן הריב בין שני פלגי מפא"י היתה זאת דמותו של שאול בן-שמחון (36). בן-שמחון לא הגיע ארצה עם העליה ה שניה, ולא יכול גם לטעון לאזולה כילידי-הארץ. הוא נולד בפאס שבמרוקו, כבן משפחת-פועלים, ועבר את דרכם של כל בני-הנוער-היהודי בארץ הצפון-אפריקאית. כמו כל בני-גילו למד בחדר, עבר אחר-כך לבית-ספר אל-אנס. ובו הצליח לסיים שתי כיתות של בית-ספר תיכון.

כמו רוב בני-גילו, הצטרף לתנועה הציונית, בני יהודה. פעמיים ניסה להגיע לארץ-ישראל. בפעם ראשונה בשנת 1947, כש אליהו כרמלי, חבר-הכנסת לעתיד, הגיע ל פאס כדי לארגן את העליה הבלתי-חוקית. עם קבוצת-נערים גדולה עבר שאול את הגבול לאלג'יריה, כדי לעלות על סיפונה של האניה יהודה הלוי. הוא היה בין אותם שלא הספיקו לעלות. יחד עם עוד 350 איש

אנשי-המרכז לא הרגישו את עצמם בנות. הפעיל הקטן, שנשלח לא-מומן למעברה קטנה וחסרת-חשיבות, הפך למנהיג עצמאי, המאיים על עמדתם ועל כיסאותיהם. כמה פעמים קיבל בן-שמחון אוהרה ידידותית ל הפסיק את הפעולה הבלתי-רצויה. כשהוא הצליח להיכנס למרכז מפא"י, במקום מועמד של ההעדה-הפועל של ההסתדרות, נוסף לו אויב אישי, דויד בצלאל, מנהל המחלקה למועצות-הפועלים בהסתדרות.

בצלאל היה השבוע אחד המשתתפים ב ישיבה בהעדה-הפועל, שהחליטה על הדחתו הסופית של בן-שמחון.

★ ★ ★

מעידה של 120 אקף

א היתה זו הדחתו הראשונה. אז, בשנת 1960, באה למועצת פועלי אשדוד ועדת-ביקורת של מחלקת-האירגון. ב טרב קיבל בן-שמחון את הדו"ח של ה ועדה, הוא קרא בעיתוני-הבוקר שבאשדוד התגלה גירעון של 120 אלף לירות. היתה זו בשבילי מכה קטלנית. כשהתחלתי לעבוד (המשך בעמוד 17)

בשורה אחת יושבים (בתמונה למעלה משמאל לימין) בן-שמחון, סורקיס, פרט, בן-גוריון ופולה. בכנס המיעוט באביחי. הדהותו של בן-שמחון עם אנשי המיעוט הביאה השבוע להדחתו בישיבת מועצת פועלי-אשדוד (בתמונה למטה, נראה עומד מאחורי שולחן הי"ר) מתפקיד מזכיר המועצה.

שתי ישיבות

בשורה אחת יושבים (בתמונה למעלה משמאל לימין) בן-שמחון, סורקיס, פרט, בן-גוריון ופולה. בכנס המיעוט באביחי. הדהותו של בן-שמחון עם אנשי המיעוט הביאה השבוע להדחתו בישיבת מועצת פועלי-אשדוד (בתמונה למטה, נראה עומד מאחורי שולחן הי"ר) מתפקיד מזכיר המועצה.